

PREVENT PLASTICS

switchasia
GRANTS PROGRAMME

Funded by the
European Union

စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများအတွက်
အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ
စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်စာအုပ်

သန့်မြန်မာ
THANT MYANMAR

STENUM Asia

PREVENT PLASTICS

Prevent Plastics Myanmar

+95 9 45492 7732

info@preventplastics.org

www.preventplastics.org

PreventPlastics

prevent-plastics

Myanmar_PP

Partners

စာရေးသူ အမှာစာ (နိဒါန်း)

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ သန်းပေါင်းများစွာသော လူများသည် အခြားလူတစ်ဦးထံမှ စွန့်ပစ်လိုက်သည့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမှိုက်များကို ကောက်ယူသိမ်းဆည်းခြင်း၊ အမျိုးအစား ပြန်လည်ခွဲထုတ်ခြင်း၊ ပြန်ထွင်အသုံးပြုခြင်း၊ ပြန်လည်ရောင်းချခြင်းတို့ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုပြုလုပ် လျက်ရှိကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကောက်ယူ များသည် မြေပြင်စွန့်ပစ်အမှိုက် အများအပြားကို သိမ်းဆည်းပေးနိုင်သည့် တစ်ခုတည်း သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စုဆောင်းပေးသူ အရင်းအမြစ်များဖြစ်၍ ၎င်းတို့မှတစ်ဆင့် ပြည်သူ့ အကျိုးပြုလုပ်ငန်းစဉ်များကို ပံ့ပိုးပေး နိုင်သည့်အပြင် ပြန်ထွင်အသုံးပြုမှု ရာခိုင်နှုန်းများလည်း မြင့်မားလာစေပါသည်။ စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများ ကောက်ယူပြီး အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုပြုခြင်းသည် အခြေခံကျွမ်းကျင်မှု၊ အသိပညာနှင့် အရင်းအနှီးထည့်ဝင်မှုတွင် နည်းပါးသည့်အတွက် ဝင်ငွေနှိမ့်ပါးသည့် နိုင်ငံများနှင့် အလယ်အလတ် အဆင့်ဝင်ငွေရှိသည့် နိုင်ငံများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု နည်းလမ်းများထဲမှ တစ်ခုအဖြစ်ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ ထိုစွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်ယူများသည် ၎င်းတို့၏ နိစ္စဒုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်လျက်ရှိရာတွင် ၎င်းတို့၏ ကျန်းမာရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည့် အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေ တတ်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမှိုက်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ရေတို၊ ရေရှည် သက်ရောက်မှုများကိုမူ သတိမပြုမိကြပေ။

ဤ “စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်ယူများအတွက် အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်စာအုပ်” သည် Prevent Plastics project ၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ် ပြင်ဆင်ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဆိပ်အတောက် ဖြစ်စေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို မလျော်မကန် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ချေရှိသော ကျန်းမာရေးအကျိုးဆက်များကို စွန့်ပစ်အမှိုက် ကောက်ယူများအကြား သတိပြုမိစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်တွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်ယူများ၏ တစ်ကိုယ်ရည်သုံး ရောဂါကာကွယ်ရေး ဝတ်စုံ(PPEs) အသုံးပြု နည်းလမ်းများနှင့် တစ်ကိုယ်ရည်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာ များပါဝင်သည်။ ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်တွင် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို သီးခြားခွဲထုတ်ခြင်း နည်းများ၊ ကိုင်တွယ်ပုံနည်းလမ်းများနှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်ယူများ၏ ကောင်းကျိုးကို မြှင့်တင် နိုင်မည့် လိုအပ်သည့်လုပ်ဆောင်ချက်များ ပါဝင်ပါသည်။

ရေးသားသူ
Ranu Pachauri & Vikas Singh
ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်
STENUM Asia Sustainable Development Society
Mobile: +91 9999460942
Email: vikas.singh@stenum-asia.org

ရုပ်ပုံ(၁): ပြန်လည်/ပြန်ထွင်အသုံးပြုနိုင်သော စွန့်ပစ်အမှိုက်ပစ္စည်းများကို စုဆောင်းကောက်ယူနေသော စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူတစ်ဦး၊ ရုပ်ပုံ- Shutterstock

မာတိကာဇယား

စာရေးသူအမှာစာ (နိဒါန်း)	၂
မာတိကာဇယား	၄
၁. မိတ်ဆက် (Informal Sector Pyramid)	၅
၂. စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ၏ အခန်းကဏ္ဍ	၇
၃. စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူ အမျိုးအစားများ	၉
၄. စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများကြုံတွေ့ရသည့် အခက်အခဲများ	၁၁
၅. နေ့စဉ်ထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်အမှိုက်အခဲအမှိုက်များ	၁၄
၆. အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော/ အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်အမှိုက်ဆိုတာ ဘာလဲ?	၁၆
၇. စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများအတွက် အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေတတ်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် ၎င်းတို့အားကိုင်တွယ်ပုံနည်းလမ်းများ	၂၀
၈. ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အခြားလုပ်ဆောင်ချက်များ	၂၆
၉. နိဂုံးချုပ်	၃၄

ဓာတ်ပုံ (ကိုးကား)

စာမျက်နှာ 3 - Source (Shutterstock/Bell Ka Pang)

စာမျက်နှာ 8 - Source (Shutterstock/APChanel)

စာမျက်နှာ 29 - Source (S. Priyadarshini, Need for proper waste management in India)

၁. မိတ်ဆက် (Informal Sector Pyramid)

စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်ခြင်းသည် လုပ်အားရင်းနှီးမှုများသည့်အပြင် ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ၊ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် ဥပဒေအရကာကွယ်ပေးနိုင်မှု နည်းပါးသည့် အလွတ်သဘော လုပ်ဆောင်နိုင်သော နယ်ပယ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်ခြင်း လုပ်ငန်းကို များပြားစွာလုပ်ကိုင်လာမှုသည် အခွဲခွဲရရှိသော (သို့) (အလွန်နည်းပါး သောကုန်ကျစရိတ်) အရင်းအမြစ်များနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုတို့ ပေါင်းစပ်ခြင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသောဖြစ်ရပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်ခြင်းကို အလွယ်တကူ သင်ယူနိုင်ပြီး စာပေတတ်မြောက်မှုရှိရန် မလိုအပ်ပါ။ ထိုစွန့်ပစ်အမှိုက် ကောက်သူများကို စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ ပြန်လည်ရောင်းဝယ်သူ များက ငွေအရင်းအနှီးစိုက်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် အချို့မှာ နေရာထိုင်ခင်းများစီစဉ်ပေးခြင်းဖြင့် မက်လုံးပေးကာ ဆွဲဆောင်စုဆောင်း တတ်ကြသေးသည်။

စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် အမှိုက်ပုံများမှ စက္ကူ နှင့် ပလတ်စတစ် ကဲ့သို့သော ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်မည့် ပစ္စည်းများကို ကောက်ယူစုဆောင်း၍ ထိုပစ္စည်းများကို စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဝယ်ယူရောင်းချသည့် ကုန်သည်များ (သို့) ပြန်ထွင်အသုံးပြုနိုင်သည့် ပစ္စည်းဝယ်ယူ စုဆောင်းသူများထံသို့ ပြန်လည်တင်သွင်းရောင်းချသည်။

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကောက်သူများနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဝယ်ယူရောင်းချသည့် ကုန်သည်များ (သို့) ပြန်ထွင်အသုံးပြုနိုင်မည့် ပစ္စည်းဝယ်ယူ စုဆောင်းသူများသည် ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်မှုမရှိသည့် သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသော အလုပ်ကိုလုပ်ကိုင်လျက်ရှိပြီး အသိအမှတ်ပြုခြင်း မခံရသော်လည်း မြို့တစ်မြို့၏ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍ တွင်ပါဝင်နေသည်။ အထူးသဖြင့် ထိုစွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် အမှိုက်ပုံများနှင့် ဖွဲ့မြေများတွင် အလုပ်လုပ်သည့်အခါ ဆိုးရွားသော လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများကို မကြာခဏခံစားရလေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့သည် အမျိုးမျိုးသောလုပ်ငန်းခွင်မတော်တဆမှုများ၊ အမှိုက်ပုံများရှိ အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော ဓာတုပစ္စည်းအန္တရာယ်များနှင့် အခြားသော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပြဿနာ စသည့် မျိုးစုံသောစွန့်စားမှုများနှင့် အန္တရာယ်များ ကိုရင်ဆိုင်နေကြရသည်။

ရုပ်ပုံ ၁ : The Informal Sector Pyrami

ရုပ်ပုံ (၂): ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် ဖန်ပုလင်းများကို အမျိုးအစားခွဲ ကောက်ယူနေသော စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူတစ်ဦး

၂. စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကြောင့် လူနေမှု၊ စီးပွားရေးနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများက စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ သိသိသာသာ များပြားလာခဲ့သည်။ ထိုစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများတွင် မြို့ပြစွန့်ပစ်အမှိုက် များသာမက အဆိပ်အတောက်နှင့် အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများလည်း ပါဝင်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများ၊ ဝင်ငွေနည်းပါးသော နိုင်ငံများနှင့် ဝင်ငွေအလယ်အလတ်ရှိသော နိုင်ငံများတွင် စွန့်ပစ် ပစ္စည်း ခွဲခြားခြင်း ၊ စုဆောင်းခြင်း နှင့် အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှု တို့သည် ထင်သလောက် ထိရောက်မှုမရှိပေ။ နေ့စဉ်စွန့်ပစ်လျက်ရှိသည့် မြို့ပြစွန့်ပစ်ပစ္စည်း အစိုင်အခဲ များပင်လျှင် အဆိပ်အတောက် ဖြစ်စေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် ရောနှောနေလျှင် (သို့) အဆိပ်အတောက် ဖြစ်စေသော ဓာတ်ငွေ့များ ထုတ်လွှတ်ခြင်း နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူသားတို့၏ ကျန်းမာရေးအပေါ် ရေရှည်အကျိုး သက်ရောက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဆိုလျှင် အန္တရာယ်ရှိပြီး အဆိပ်အတောက်ဖြစ်လာစေနိုင်ပါသည်။

စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် အိမ်ထောင်စုများ (သို့) စီးပွားရေး / စက်မှုလုပ်ငန်းများမှ ထွက်ရှိလာသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို လိုက်လံစုဆောင်းကောက်ယူကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အမှိုက် ပုံးများ၊ လမ်းနှင့် ရေမြောင်းတစ်လျှောက် (သို့) အမှိုက်ပုံးများနှင့် ဖွဲ့မြေများမှ အမှိုက်များကို လိုက်လံ ကောက်ယူစုဆောင်းကြသည်။ အချို့အမှိုက်ကောက်သူများမှာ လိုအပ်သည်များကိုသာ ရှာဖွေ ကောက်ယူ တတ်ကြသော်လည်း အချို့မှာ ကောက်ယူရရှိသည့် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သော စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများကို ကြားခံအရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သူများ (သို့) စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဝယ်ယူသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ထံသို့ ရောင်းချကြသည်။ အချို့မှာမူ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကုန်လှောင်ရုံများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူများဖြစ်၍ အချို့မှာ ၎င်းတို့၏ အကျိုးတူစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အသင်းအဖွဲ့များအတွက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် ပေးနေသူများ ဖြစ်သည်။ အမှိုက်ကောက်ခြင်းလုပ်ငန်းသည် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများအတွက် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းဖြစ်၍ မိသားစုများ၏ စားဝတ်နေရေးကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်သော လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။

ဤ စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများကို ကုလသမဂ္ဂ ပတ်ဝန်းကျင်အစီအစဉ် (United Nations Environmental Programme) မှ “မထင်ပေါ်သော ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးပညာရှင်များ” (invisible environmentalists) အဖြစ်ရည်ညွှန်းပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် “ ညစ်ပေ၍ အန္တရာယ်များသော” လုပ်ငန်းအမျိုးအစားတွင် ပါဝင်နေသော်လည်း နိုင်ငံတစ်ခု၏ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာရရှိရေး ကိုသာမက အခြေခံအဆင့်တွင်ပင်လျှင် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ပြန်လည်အသုံးချမှု လုပ်ဆောင်ရာတွင်လည်း ပါဝင်ကူညီပေးကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများကို ကုလသမဂ္ဂ (UN) ၏ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ (SDGs) အား အများဆုံးကူညီထောက်ပံ့ပေးသူများအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

တစ်အိမ်ဝင် တစ်အိမ်ထွက် (အိမ်တိုင်ရာရောက်) စွန့်ပစ်အမှိုက်များ လိုက်လံစုဆောင်း ကောက်ယူခြင်း

မြို့နယ်စုပယ် (စည်ပင်သာယာအဖွဲ့) မှ အမှိုက်သိမ်းခြင်း မပြုလုပ်နိုင်သော နေရာများမှ အမှိုက်များကို လိုက်လံ သိမ်းဆည်း ကောက်ယူခြင်းဖြင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး ကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း

ပမာဏများပြားသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို စွန့်ပစ်အမှိုက်ဖြစ်စဉ်မှ ပြန်လည်အသုံးချနိုင်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပေးနိုင်ခြင်း

သန့်ရှင်းလှပသောမြို့တော်ဖြစ်စေရန် ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ခြင်း

ရုပ်ပုံ (၂): စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ၎င်းတို့၏ ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်မှု

၃. စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူ အမျိုးအစားများ

စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများကို သီးခြားသတ်မှတ်ထားသော နယ်မြေဒေသများရှိ အမှိုက်ပုံများတွင် ၎င်းတို့ကောက်ယူစုဆောင်းသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်အမျိုးအစားပေါ် အခြေခံ၍ အမျိုးအစားများ ထပ်မံခွဲခြား သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

အမှိုက်ပုံ/ဖွဲ့မြေများ
စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် အမှိုက်ပုံများ / ဖွဲ့မြေများမှ ပြန်လည်အသုံးပြု နိုင်သောပစ္စည်း များကို စုဆောင်းကောက်ယူပြီး အမျိုးအစား ခွဲခြားသတ်မှတ်၍ အော်ဂန်းနစ် ပစ္စည်းများဖြစ်သော အမှိုက်အစိအပိုင်းအား အများ အားဖြင့် ခြံမွေးတိရစ္ဆာန်များ၏ အစာအဖြစ် အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။ ထိုစွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက် သူများသည် အမှိုက်ပုံရှိတ်များ (သို့) အနီးအနားတွင် နေထိုင်လေ့ရှိကြသည်။

လမ်းဘေး စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ
လမ်းပေါ်ရှိအမှိုက်ပုံးများ၊ အမှိုက်ကန်များနှင့်အမှိုက် အိတ်များမှ ရောနှောထားသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို စုဆောင်း ကောက်ယူသည်။ အချို့ သူများမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ / ရုံးခန်း အဆောက်အအုံ များနှင့်ချိတ်ဆက်၍ အမှိုက်ပုံသို့ မရောက်မှီ စောလျင်စွာ ရွေးချယ် ယူဆောင် ခွင့်ရှိကြသည်။

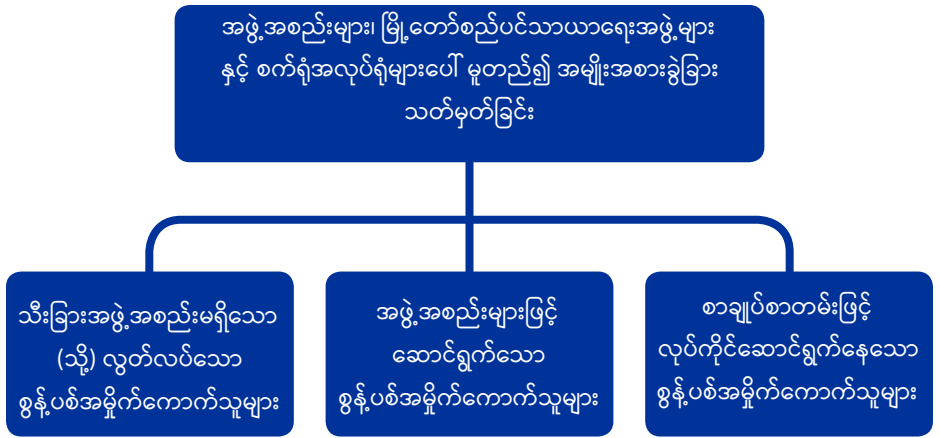
အိမ်တိုင်ရာရောက် အမှိုက်လိုက်လံကောက်ယူစုဆောင်းသူများ
ဤအမျိုးအစားသည် အများအားဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များအား တစ်အိမ်ဝင်တစ်အိမ်ထွက် စုဆောင်း ကောက်ယူခြင်းဖြစ်ပြီး အမှိုက်ကောက်သူများမှ အသင်းဝင်ကြွေးပေးသွင်းရသည့် အဖွဲ့အစည်း များနှင့်ပူးပေါင်း၍ မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့မှ အဓိက လုပ်ဆောင်လည်ပတ်သည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ/ ရုံးအဆောက်အအုံများနှင့် တရားဝင် (သို့) အလွတ်အဘောအနေဖြင့် သဘောတူညီချက်များ ရှိထားသည့်အဖွဲ့ဝင်များသည် ထရပ်ကားများ (သို့) အခြားသောယာဉ်များဖြင့် ပမာဏများသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို စုဆောင်းကောက်ယူခွင့်ရှိကြသည်။

ဘုရား / စေတီများ၊ ဘုရားကျောင်းများ၊ ကမ္ဘာ လှည့်ခရီးသည် ဆွဲဆောင်ရာ နေရာများနှင့် မြစ်ကမ်းဘေးများတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြသော စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် “လတ်ဆတ်နေ သေးသော ပန်းများ၊ ပန်းပွင့်အချပ်များ နှင့် ဆွမ်းတော်ခွက်များမှ ရရှိသော အစားအစားများ ကဲ့သို့သော ပြန်လည်ရောင်းချနိုင်သောပစ္စည်းများ ကို ကောက်ယူကြသည်။

ထရပ်ကားအသုံးပြု၍ အမှိုက်ကောက်သူများ သည် အိမ်ထောင်စုများမှထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း များမှ ပြန်လည် အသုံးပြုနိုင်သော ပစ္စည်းများကို အမျိုးအစား ခွဲထုတ်ပေးရသော တရားဝင် စုဆောင်းရေးအဖွဲ့ဝင်များကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ ဤအသုံးအနှုန်းသည် စုဆောင်းရေးအဖွဲ့ဝင်များနှင့် အတူ စုဆောင်းကောက်ယူခွင့်ရှိသော တရားဝင် မဟုတ်သော စွန့်ပစ်အမှိုက် ကောက်ယူသူများ ကိုလည်း ရည်ညွှန်းပါသည်။

ရုပ်ပုံ (၃): အမှိုက်သိမ်းဆည်းကောက်ယူသည့် နေရာကိုအခြေခံ၍ စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူ အမျိုးအစားများခွဲခြား သတ်မှတ်ခြင်း

စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများကို ၎င်းတို့ပါဝင်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ နှင့် စက်ရုံအလုပ်ရုံများပေါ် မူတည်၍ အမျိုးအစားခွဲခြား သတ်မှတ်ထားသည်။

ရုပ်ပုံ (၄): အခြားသော ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများနှင့် ၎င်းတို့၏ ဆက်နွယ်မှုများအပေါ် အခြေခံ၍ စွန့်ပစ် ပစ္စည်းကောက်ယူသူများကို အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း

သီးခြားအဖွဲ့အစည်းမရှိသော (သို့) လွတ်လပ်သော စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် လမ်းများ(သို့) အမှိုက်ပုံများရှိ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ကောက်ယူ/ဝယ်ယူ၍ ပစ္စည်း အဟောင်းများ ဝယ်ယူသည့်ဆိုင်များသို့ ပြန်လည်တင်သွင်း ရောင်းချခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်း ကြောင်းပြုနေသူများဖြစ်သည်။ ဤစွန့်ပစ်အမှိုက် ကောက်သူများသည် အမှိုက်ကောက်အသင်းများ၊ အခြားသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသော်လည်း တခါတရံတွင် ၎င်းတို့ ကောက်ယူစုဆောင်းထားသော ပစ္စည်းများကို ထိုအဖွဲ့အစည်းများထံသို့ ရောင်းချလေ့ရှိသည်။ အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်သော စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် အများအားဖြင့် စည်ပင် သာယာရေးအဖွဲ့များ၊ တစ်ခြားသောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်သည်။

စာချုပ်စာတမ်းဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် အမှိုက်ပုံများ၊ သတ္တုအရည်ကြိုစက်ရုံများနှင့် သက်ဆိုင်သော ကဏ္ဍများတွင် အဓိကလုပ်ကိုင်နေသူများဖြစ်၍ မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေး နှင့် အခြားသောအသင်းအဖွဲ့များဖြင့်လည်း ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်နေသူ များဖြစ်သည်။

၄. စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ ကြုံတွေ့ရသည့် အခက်အခဲများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ၊ စက်မှုလုပ်သားများနှင့် ကျန်းမာရေး လုပ်သားများကို ကာကွယ်ပေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေခံအသိပညာပေးမှုများ ရှိသော်လည်း စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲရေး အလေ့အထများသည် ဒေသတွင်း၊ ဒေသန္တရနှင့် နိုင်ငံအဆင့်တွင် လုံလောက်မှု မရှိချေ။ နေ့စဉ်ထွက်ရှိသောစွန့်ပစ် အစိုင်အခဲအမှိုက်များ စီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်စဉ်တွင် အိမ်ထောင်စုများမှ ထွက်ရှိသော အမှိုက်များသည် ပုံမှန်အားဖြင့် အမှိုက်ကောက်သူများ နှင့် အမှိုက်ပုံးများဆီသို့ ရောက်ရှိသွားတတ်သည်။ အမှိုက်ပုံးမှ အမှိုက်များသည် အမျိုးအစားခွဲခြားပေးသည့် ရွှေ့ပြောင်းစက်ရုံများထံသို့ ရောက်ရှိပြီး နောက်ဆုံးတွင် ဖွဲ့မြေများရှိရာအမှိုက်ပုံသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ သို့သော် ဤဖြစ်စဉ်တွင် အိမ်ထောင်စုများနှင့် မြို့တော်စည်ပင်သာယာအဖွဲ့ စသည့် တစ်ခုခုတို့မှ စနစ်တကျ ခွဲခြားစွန့်ပစ်ခြင်းကို မပြုလုပ်ကြပေ။ အချို့နေရာများတွင် စွန့်ပစ်အစိုင်အခဲအမှိုက်များကို ခွဲခြားစွန့်ပစ်စေခြင်းဖြင့် အမှိုက်မှ စွမ်းအင်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲစေနိုင်ပြီး အပင်များအတွက် လိုအပ်သောအာဟာရကို ရရှိစေရန် ရည်ရွယ်သော်လည်း အများအားဖြင့် ထိုစွန့်ပစ်အမှိုက်များသည် ဖွဲ့မြေအမှိုက်များ အဖြစ်သို့ရောက်ရှိသွားလေ့ရှိသည်။ ထိုဖွဲ့မြေအမှိုက်များအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားသည့် အမှိုက်များ စုပုံများပြားလာသည့်အခါ ထိုအမှိုက်များသည် နောက်ဆုံးတွင် အဆိပ်ဖြစ်စေတတ်သော ဓာတ်ငွေ့များကို စတင်ထုတ်လွှတ်ပြီး လေနှင့် မြေထုထဲသို့ အသီးသီး စိမ့်ဝင်သွားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် ပူးပေါင်း အားဖြည့်ပေးမှုများအပြင် ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတွင်းအဆင့်တွင် ထိရောက်သော အမှိုက်စုဆောင်းရေးစနစ်များမရှိပါ။ ထို့ပြင် ထိုစွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ သည် အလွန်တရာဆင်းရဲ၍ စာပေတတ်မြောက်မှုမရှိသည့် အပြင် အခြေခံကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထောက်ပံ့မှု ကဲ့သို့သော အခြေခံ လူမှုဖူလုံရေး ဝန်ဆောင်မှုများ မရရှိကြသည့် ကျေးလက်ဒေသမှ ပြောင်းရွှေ့လာသူများ ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်မှုများအတွက် ရရှိသင့်သော အကျိုးခံစားခွင့်များ၊ ဥပဒေနှင့် လုံခြုံရေး အကာအကွယ် ပေးမှုများကိုလည်း နိုင်ငံတော်ထံမှ ရရှိခြင်း မရှိပေ။ ဤသို့သော အသိအမှတ်ပြုမှု မရရှိသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် အစိုးရ၏ ကျန်းမာရေးအစီအစဉ် အမျိုးမျိုးမှလည်း ဖယ်ကြဉ်ခြင်း ခံရလေ့ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေမှာလည်း လုံခြုံမှုမရှိပေ။ ၎င်းတို့၏ ပုံပိုးကူးညီမှုအား တိုက်ရိုက်အသိအမှတ်ပြုခြင်း မရှိသည့်အပြင် ယနေ့ခေတ်တွင်ပင်လျှင် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုလုပ်ငန်းကို တိကျစွာ အသိအမှတ်ပြုပေးနိုင်သည့် ဥပဒေတစ်ခုမျှ မရှိသေးပါ။

ထို့အပြင် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည့် အကြီးမားဆုံးသော ကျန်းမာရေးနှင့် လုံခြုံရေး အန္တရာယ်များမှာ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုနှင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင်းရှိ ၎င်းတို့၏ လူမှုရေးနှင့် လူလူချင်း ဆက်ဆံမှုဆိုင်ရာ အဆင့်အတန်းပင်ဖြစ်သည်။ ဂုဏ်သိက္ခာပိုင်းဆိုင်ရာ နှိမ့်ချဆက်ဆံခံရခြင်း၊ လုပ်ခ လစာ ချိုးနှိမ်ခြင်း၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စော်ကားမှုများ (အချိန်ကြာမြင့်စွာအလုပ်လုပ်ကိုင်ရခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းပါးခြင်း၊ အမြတ်ထုတ်မှုများ၊ ကလေးသူငယ်အကြမ်းဖက်မှုများ၊ လူကုန်ကူးသူများ) ကဲ့သို့သော ပြဿနာများလည်းရှိနေသေးသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းတွင်လည်း ခွဲခြားဆက်ဆံမှု၊ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် နောက်ယှက်မှုတို့၏ သားကောင်ဖြစ်စေသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုလုပ်ငန်းအဖြစ် ထိုစွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများကို သတ်မှတ်ထားကြသည်။

စိန်ခေါ်မှုများထဲမှ တစ်ခုမှာ လက်အိတ်များ၊ မျက်နှာနှင့် ပါးစပ် အကာအကွယ်များ ကဲ့သို့သော သင့်တင့်သည့် ကာကွယ်မှုပေးနိုင်သော အဝတ်အစားနှင့် ကိရိယာတန်ဆာပလာများ အသုံးပြုခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် လုံလောက်သော အသိဉာဏ်နှင့် ပညာပေးမှုမရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စွတ်စို၍ ပူအိုက်သော ရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် တစ်ကိုယ်ရည်သုံးရောဂါကာကွယ်ရေး ဝတ်စုံများ (PPEs) ကို ပံ့ပိုးထားမှု ရှိသော်လည်း သက်တောင့်သက်သာမရှိသောကြောင့် အများစုမှာ ဝတ်ဆင်မှုမပြုကြပါ။ စွန့်ပစ်အမှိုက်များနှင့် ဖွဲ့မြေအမှိုက်ပုံများတွင် အချိန်ကြာမြင့်စွာ လုပ်ကိုင်ရခြင်းကြောင့် အဆုတ်ချို့ယွင်းခြင်းနှင့် အဆုတ်လုပ်ဆောင်မှုကို ဟန့်တားခြင်းကဲ့သို့သော အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကူးစက်ရောဂါများ ဖြစ်တတ်သည်။

ထို့အပြင် အမှိုက်ကောက်သူများသည် ၎င်းတို့အမှိုက်ကောက်ရာ လမ်းမများကို ယာဉ်မောင်းသူများနှင့် အတူတကွမျှဝေ အသုံးပြုကြရသည့်အတွက် ဘေးအန္တရာယ်လုံခြုံမှုရှိသော ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးကွန်ယက်များ ကဲ့သို့သော အခြေခံအဆောက်အအုံများ မရှိခြင်းသည်လည်း ကြီးမားသည့် စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး ယင်းကြောင့် အများအားဖြင့် မော်တော်ယာဉ် မတော်တဆမှုများတွင် အမှိုက်ကောက်သူများ ပါဝင်တတ်လေ့ရှိပြီး အချို့မှာ အသက်ဆုံးရှုံးကြရသည်။ အမှိုက်ကောက်သူများသည် ထိုလမ်းမများပေါ်တွင် တွန်းလှည်းဘီးများနှင့် သုံးဘီးဆိုင်ကယ်များကဲ့သို့ ကိရိယာများလည်း အသုံးပြုရန်လိုအပ်သည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် အခြား အချက်တစ်ခုမှာ တရားဝင်အတည်တကျ မဟုတ်သည့် ပုံစံဖြင့် လုပ်ကိုင်နေသူများသည် ဖွဲ့မြေအမှိုက်ပုံများတွင် အိပ်စက်ကြရသည်။ ဤအချက်မှာ သင့်တင့်လျော်ညီသော အခြေခံအဆောက်အအုံများ (ဥပမာ- သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေ) ရရှိမှုမရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဖွဲ့မြေအမှိုက်ပုံများတွင် အိပ်စက်နေထိုင်ခြင်းများသည် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ဆိုးရွားစွာထိခိုက်စေသည်။

ရှုပ်ပုံ ၅: စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများကြုံတွေ့ရသည့် အခက်အခဲများ

၅. နေ့စဉ်ထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်အစိုင်အခဲအမှိုက်များ

ရောနှောထားသော (သို့) ခွဲခြားထားခြင်းမရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများသည် ပြန်လည်သုံးစွဲနိုင်သည့် အရင်းအမြစ်များကို ရယူရာတွင် အခက်အခဲများဖြစ်စေသည်။ ယင်းအချက်ကြောင့်ပင် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သော ပစ္စည်းအချို့မှာ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိပဲ ဖိုမြေအမှိုက်များအဖြစ်သို့ အဆုံးသတ်သွားစေသည်။ ဥပမာ- အစားအစာများထုတ်ပိုးထားသည့် စက္ကူများကို သီးသန့်ပြန်လည်ခွဲခြားပေးခြင်းဖြင့် မြေဆွေးနှင့် ပြန်ထွင်ပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်အမှိုက်များကို ယခင်စွန့်ပစ်သည့် ပုံစံအတိုင်းရောနှောစွန့်ပစ်ခြင်းများ မပြုလုပ်သင့်ပါ။ အမှိုက်များသီးသန့် ခွဲခြားသည့် ပထမအဆင့်ကို အမှိုက်များစတင်ထုတ်လိုက်သည့် အိမ်ထောင်စုများနှင့် စက်ရုံအလုပ်ရုံများမှ ခွဲခြားသင့်၍ ဒုတိယခွဲခြားခြင်းဖြစ်စဉ်ကို အမှိုက်ကောက်သူများမှ ပြုလုပ်သင့်သည်။ ဤကဲ့သို့ ခွဲခြားစွန့်ပစ်ခြင်းဖြင့် ဖိုမြေအမှိုက်ပမာဏကို လျော့ကျစေသည်။ အမှိုက်ကောက်သူများ၏ စွန့်ပစ်အမှိုက်ခွဲခြားခြင်းသည် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ခြင်း (သို့) အမှိုက်စွန့်ပစ်သည့် အကောင်းဆုံး လမ်းကြောင်းအဖြစ် သတ်မှတ်ရာတွင် ကူညီပေးနိုင်သည်။ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ဦးစွာခွဲထုတ် ရွေးချယ်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုများပြားသော ပစ္စည်းများကို ထိရောက်စွာ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အဆိပ်သင့်မှု အန္တရာယ်များနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အသိပညာပေးမှုများအပါအဝင် အမျိုးမျိုးသော အရင်းအမြစ်များမှ ထွက်ရှိလာသည့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစားများအပေါ် သတိပြုမိရန်လိုအပ်သည်။ ဤအချက်သည် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို သင့်လျော်စွာခွဲခြား ပေးနိုင်မည့်အပြင် သင့်တော်သော အလေ့အကျင့်ကောင်းများ ချမှတ်ပေးနိုင်ရန်နှင့် အဆိပ်သင့်အမှိုက်များ ကိုင်တွယ်ရာတွင် သင့်တော်သော တစ်ကိုယ်ရည်သုံး ရောဂါကာကွယ်ရေး ဝတ်စုံ(PPEs) များ ရွေးချယ်ရန်အတွက်လည်း ကူညီပေးပါလိမ့်မည်။

အရင်းအမြစ်	အမှိုက် စွန့်ထုတ်သူများ	နေ့စဉ်ထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်အစိုင်အခဲ အမှိုက်အမျိုးအစားများ
လူနေ အဆောက်အဦများ	တစ်ယောက်တည်းနေထိုင်သူများနှင့် မိသားစုများ	စားကြွင်းစားကျန်များ၊ စက္ကူ၊ ကတ်ထူပြား၊ ပလတ်စတစ်၊ အထည်အလိပ်၊ ဖန်ထည်ပစ္စည်း၊ အဝတ်စများ၊ သတ္တုပစ္စည်းများ၊ ပြာ၊ ဘက်ထရီ၊ ဆီ၊ တာယာနှင့် အန္တရာယ်ရှိသော အိမ်တွင်း စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ အစရှိသဖြင့်
စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ	စတိုးဆိုင်၊ စားသောက်ဆိုင်၊ ဈေး၊ ဟိုတယ်၊ ရုံးအဆောက်အအုံများ အစရှိသဖြင့်	စားကြွင်းစားကျန်များ၊ စက္ကူ၊ ကတ်ထူပြား၊ ပလတ်စတစ်၊ သစ်သား၊ ဖန်ထည်များ၊ သတ္တုပစ္စည်းများ၊ အီလက်ထရောနစ်စွန့်ပစ်အမှိုက်များ၊ ဘက်ထရီ၊ အန္တရာယ်များသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စသည်ဖြင့်
အဖွဲ့အစည်း/ အသင်းအဖွဲ့များ	ကျောင်း၊ ကောလိပ်၊ တက္ကသိုလ်များ၊ ဆေးရုံများ (ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ဝန်ဆောင်မှုများ)၊ အကျဉ်းထောင်များကဲ့သို့သော အစိုးရဌာနများ	စားကြွင်းစားကျန်များ၊ စက္ကူ၊ ကတ်ထူပြား၊ ပလတ်စတစ်၊ သစ်သား၊ ဖန်ထည်များ၊ သတ္တုပစ္စည်းများ၊ အီလက်ထရောနစ်စွန့်ပစ်အမှိုက်များ၊ ဘက်ထရီ၊ အန္တရာယ်များသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စသည်ဖြင့်
မြို့တော် စည်ပင်သာယာ၏ ဝန်ဆောင်မှုများ	လမ်းသန့်ရှင်းရေး၊ ရေမြောင်းသန့်ရှင်းရေး၊ ပန်းခြံသန့်ရှင်းရေး၊ ကမ်းခြေများ အစရှိသဖြင့်	လမ်းမ/ဘေး တံမြက်စည်းလှည်းခြင်းမှ ထွက်ရှိသော အမှိုက်များ၊ သစ်ပင်ခုတ်လှဲခြင်း၊ သစ်ပင်/ရွက်/အကိုင်းများ တိဖြတ်ခြင်း၊ သစ်ရွက်ကြွေများ၊ ပလတ်စတစ်၊ ပန်းခြံနှင့် ကမ်းခြေများမှ ထွက်ရှိသော အော်ဂဲနစ် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ အစရှိသဖြင့်
ဆောက်လုပ်ခြင်း နှင့် ဖြိုဖျက်ခြင်း	ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းခွင်အသစ်၊ ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖြိုဖျက်ရေးနေရာများ	သစ်သား၊ သတ္တု၊ ကွန်ကရစ်၊ မြေကြီး အစရှိသဖြင့်

Table 1: Types of solid waste along with sources of waste generation

၆. အဆိပ်အတောက် ဖြစ်စေသော / အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်အမှိုက်ဆိုတာ ဘာလဲ?

ကျန်းမာရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့်စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်တွင်စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများကြုံတွေ့ရလေ့ရှိသော ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှုများမှာ အောက်ဖော်ပြပါအကြောင်းရာ တစ်ခုခုကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။

- အမျိုးမျိုးသော စွန့်ပစ်အမှိုက်များ၊ ၎င်းတို့အား ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်ပုံကိုင်တွယ်နည်းများ၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်ခြင်း နည်းလမ်းများ စသည့်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အသိပညာပေးမှုများ မရှိခြင်း
- သန့်ရှင်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးမှုများမရှိခြင်း

အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေ၍ အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအား ခွဲခြားသိရှိပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ၎င်းအမှိုက်များကို စနစ်တကျ ကိုင်တွယ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ဤအစီရင်ခံစာ၏ အခန်း (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည်။ အပိုင်း (၇.၁) နှင့် (၇.၂) တို့တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း တကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းမှုဆိုင်ရာများ လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် သင့်လျော်သော တစ်ကိုယ်ရည်သုံးရောဂါကာကွယ်ရေးဝတ်စုံ (PPEs) များ အသုံးပြုခြင်းဖြင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ၏ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များကို အနည်းဆုံးသို့ လျော့ချနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လူသားတို့နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ထိခိုက်စေနိုင်သည့် မည့်သည့် အရာဝတ္ထု (သို့) မည်သည့်ပစ္စည်းကိုမဆို အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်အမှိုက်များ အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ အန္တရာယ်ရှိသောပစ္စည်းများ စွန့်ပစ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ သင်္ကေတအမှတ်အသားများကို စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ ခွဲခြားသိရှိစေနိုင်ရန် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ဤသင်္ကေတများကို ရှာဖွေကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် အမှိုက်ကောက်သူများသည် အမှိုက်များကို ဂရုတစိုက်ထိတွေ့ကိုင်တွယ်မှု ပြုလုပ်ကြမည်ဖြစ်သည်။ အောက်ဖော်ပြပါ သင်္ကေတများသည် အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ဖော်ပြထားသော အမှတ်အသားများ ဖြစ်သည်။

အောက်ဖော်ပြပါ သင်္ကေတများသည် အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ဖော်ပြထားသော အမှတ်အသားများ ဖြစ်သည်။

မီးအန္တရာယ်/မီးလောင်လွယ်သည် - မီးလောင်လွယ်၍ မီးလောင်စေတတ်သော အရာဝတ္ထုများကိုရည်ညွှန်းသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၆၀ ဒီဂရီဆဲဆီးယက် (60°C) အောက်အခြေနေရှိသော အရည်များ၊ သီးခြားအခြေအနေများတွင် လောင်ကျွမ်းနိုင်ရန် အလားအလာရှိသည့် အရည်မဟုတ်သော ပစ္စည်းနှင့် ဖိသိပ်ထားသော ဓာတ်ငွေ့ စသည်တို့ပါဝင်သည်။

လောင်တတ်၊ စားတတ်သည် - စတီး (steel) ကဲ့သို့သော ပစ္စည်းများနှင့် ထိတွေ့လျှင် အရည်ပျော်နိုင်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် သံချေးတတ်လွယ်သော၊ ပြိုကွဲပျက်စီးလွယ်သောစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ (ပုံမှန်အားဖြင့် အက်စစ်နှင့် ဘော့စ်များ)။ ဥပမာ- အက်ဆစ်လယ်ဘယ်အဆင့် 2 pH (သို့) 2 pH အောက်နည်းသော (သို့) 12.5 pH (သို့) 12.5 pH ထက်ပိုသော အက်စစ်ဓာတ်ပါဝင်သည့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအရည်များ။

ပေါက်ကွဲတတ်သည်/ပေါက်ကွဲလွယ်သည် - ပုံမှန်အခြေအနေများတွင် မတည်မငြိမ်ဖြစ်စေသော၊ ပေါက်ကွဲစေတတ်သော စွန့်ပစ်အမှိုက်များ။ ဥပမာ- အဆိပ်ဓာတ်ငွေ့များ ထွက်လာနိုင်သည့် ပြင်းထန်သည့် ပေါက်ကွဲ/ဖောက်ခွဲမှုများနှင့် ပေါက်ကွဲခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များ။

အဆိပ် - မျိုချခြင်း၊ စုပ်ယူခြင်းများ ပြုလုပ်မိသောအခါ အသက်သေဆုံးသည်အထိ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ။ ဥပမာ- လစ်သီယမ်-ဆာလဖာ ဘက်ထရီများနှင့် မျိုချခြင်းကြောင့် အန္တရာယ်ဖြစ်စေတတ်သောအခြား ပစ္စည်းများ။

အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများသည် မျိုချ/စားသောက်မိသည့်အခါ သို့မဟုတ် စုပ်ယူသည့်အခါ သက်ရှိများအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည် (သို့) အသက်သေဆုံး စေနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အန္တရာယ်ရှိသော အမှိုက်များသည် တစ်ခါတစ်ရံ အဆိပ်ဖြစ်စေနိုင်သော်လည်း အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများသည် အမြဲတစေ ပင်အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ အဆိပ်သင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများသည် စက်မှုလုပ်ငန်း၊ ဓာတုဗေဒနှင့် ဇီဝဗေဒလုပ်ငန်းများမှ ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

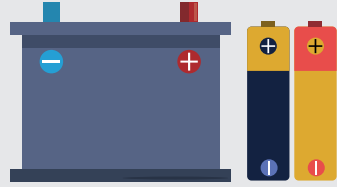
ရုပ်ပုံ (၃): အန္တရာယ်ရှိသော ရောနှောပစ္စည်းများကြောင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်များ မီးစွဲလောင်နေပုံ

အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်အမှိုက်အရင်းအမြစ်များ	အတွေ့များသော အန္တရာယ်ရှိသည့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း နာမူနာများ
ထုတ်ကုန်အားဖြင့် စက်မှုနှင့် အိမ်တွင်းမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ	စွန့်ပစ်ဆီ အညစ်အကြေးများနှင့် လောင်စာ ပျော်ဝင်မှုကိုအားပေးသည့် ပျော်ရည်များ
သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများ(သို့) တွင်းထွက်ပစ္စည်း/ ဓာတ်သတ္တုတူးဖော်သည့်နေရာများ	(Solvents) နှင့် သင်နာများ (Thinners) အဆိပ်သင့်စေပြီးမီးလောင်လွယ်သော သုတ်ဆေးများ
စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများ အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများနှင့် သုတေသနဓာတ်ခွဲခန်းများ	ကလိုရင်းပါသော ပျော်ရည်များနှင့် (Chlorinated solvents) လေးလံသော သတ္တုပစ္စည်းများ
အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော/ ညစ်ညမ်းသောနေရာများနှင့် ဆောက်လုပ်ရေး ပစ္စည်းများ	ပါကလိုရိတ်များနှင့် ပါအောက်ဆိုက်များ (Perchlorates and peroxides)
စိုက်ပျိုးခြင်း (သို့) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ	ရေဒီယို သတ္တိကြွ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ

ဇယား (၂): အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအရင်းအမြစ်များနှင့် နမူနာများ

အီလက်ထရောနစ်ပစ္စည်းများနှင့် အသေးစားစက်ပစ္စည်းများ

ဘက်ထရီများ

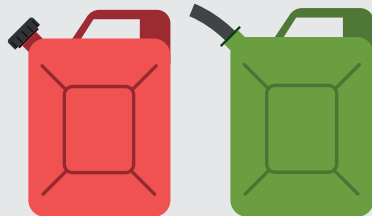
မီးချောင်းများနှင့် မီးလုံးများ

သုတ်ဆေးများ

ပိုးမွှားများနှင့် ဥယျာဉ်သုံးပိုးသတ် ဆေးဘူးများ

ဆီ၊ ဓာတ်ဆီနှင့် စက်ဆီချောဆီများ

ပရိုပိန်းများ (Propane)

သန့်ရှင်းရေးသုံးအရည်များ

၇. စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများအတွက် အဆိပ် အတောက်ဖြစ်စေတတ်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ နှင့် ၎င်းတို့အား ကိုင်တွယ်ပုံနည်းလမ်းများ

အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ ကိုင်တွယ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျန်းမားရေးဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များရှိသည်။ ထိုဘေးအန္တရာယ်များဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာ အကျဉ်းချုပ်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည်။

လုပ်ဆောင်မှုများ	အကျိုးဆက်များ	လမ်းညွှန်ချက်များ
<ul style="list-style-type: none"> ဖွဲ့ခြေအမှိုက်ပုံများတွင် အလုပ် လုပ်ခြင်း နှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး အစီအမံများမရှိဘဲ ရောနှောထားသော စွန့်ပစ် အမှိုက်များ (ဇီဝဓာတုဗေဒ/ အန္တရာယ်ရှိသော) ကိုကိုင်တွယ်ခြင်း တစ်ကိုယ်ရည်သုံး ရောဂါကာကွယ်ရေး ဝတ်စုံ (PPE) သုံးစွဲမှု မရှိခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> HIV ကဲ့သို့သော ရောဂါပိုးများ ကူးစက်ခြင်း ပင်အပ်များနှင့် ဆေးထိုးအပ်များကဲ့သို့သော ချွန်ထက်သောအရာများနှင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရရှိခြင်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါ များ၊ အရေပြားဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ အာရုံကြောဆိုင်ရာ၊ ကျောက်ကပ်နှင့်အသည်းဆိုင်ရာ ရောဂါများ။ တုပ်ကောင်၊ သန် ကောင်များနှင့်ထိတွေ့မိခြင်းများ၊ အသုံးပြုပြီးသော ဆေးထိုးအပ်များ (သို့) ဖန်ကွဲစများကဲ့သို့သော ချွန်ထက်သော အရာများနှင့် ထိရမိခြင်းများကြောင့် အသည်းကပ်ပါးပိုးများရရှိခြင်း မအီမသာဖြစ်ခြင်း/မျိုးအန်ခြင်း ကဲ့သို့သော အစာအိမ်အူလမ်း ကြောင်းပိုးဝင်ခြင်း ဝမ်းကိုက်ခြင်း နှင့် အူလမ်း ကြောင်းဆိုင်ရာ နာကျင်ခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> နောက်ဖော်ပြပါ အခန်းများတွင် ပါဝင်မည့်အခြေခံ တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာ အဆင့်များ ကို လိုက်နာပါ မိမိတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လျော်ကန်သော PPEများအသုံးပြုပါ။ PPEs အသုံးပြုပုံအသေးစိတ်ကို နောက် အခန်းတွင် ဖော်ပြထားသည် စွန့်ပစ်အညစ်အကြေး (သို့)အမှိုက်များ မှလွင့်စင်လာသည့် အမှိုက် အစအန အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်နိုင်ရန်ရှာဖွေရေး စနစ် (Googles) အသုံးပြု၍ ရှာဖွေပါ။ စွန့်ပစ်အညစ်အကြေး (သို့) အမှိုက် များမှလွင့်စင်လာသည့် အမှိုက် အစအနများ ပါးစပ်နှင့် နှာခေါင်းသို့ ဝင်ရောက်မှုမရှိစေရန် အကာ အကွယ် ပေးနိုင်သည့် မျက်နှာဖုံး အကာအကွယ်များ အသုံးပြုပါ။

ရုပ်ပုံ (၄): အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း နမူနာများ

လုပ်ဆောင်မှုများ	အကျိုးဆက်များ	လမ်းညွှန်ချက်များ
		<ul style="list-style-type: none"> • အရည်စိမ့်ဝင်ခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်သော ဝတ်စုံများကို မိမိတို့ ဝတ်ဆင်ထားသော အဝတ်အစားများပေးပို့ခြင်းမရှိစေရန် ဝတ်ဆင်ပါ။ ရေစိုခံ လက်အိတ်များကို အညစ်အကြေး၊ အမှိုက်များနှင့် တိုက်ရိုက် ထိတွေ့ခြင်း မရှိစေရန် ဝတ်ဆင်ပါ။ • ရာဘာဘွတ်ဖိနပ်များကိုအညစ်အကြေး၊ အမှိုက်များနှင့် တိုက်ရိုက် ထိတွေ့ခြင်းမရှိ စေရန် ဝတ်ဆင်ပါ။ • အသစ်လဲလှယ်မှု (သို့)ထောက်ပံ့မှုများ မရှိခဲ့လျှင် PPEs များကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များထံမှ တောင်းဆိုပါ။

<ul style="list-style-type: none"> • လိုအပ်သော အသိပညာ / ဗဟုသုတနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး ပစ္စည်းများ မရှိပဲ အန္တရာယ်ရှိသော ဓာတုပစ္စည်းများကို ကိုင်တွယ်ခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများမပါရှိပဲ ကိုင်တွယ်ခြင်းသည် ကင်ဆာရောဂါ၏ ရေရှည်ဆိုးကျိုးများ၊ ကလေးများနှင့်ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများအပေါ် အန္တရာယ်ရှိသော ကျန်းမာရေး အကျိုးဆက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးများတွင် ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျခြင်း စသည့် ချွတ်ယွင်းချက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေသည် 	<ul style="list-style-type: none"> • စွန့်ပစ်အမှိုက်ပုံများ (သို့) စွန့်ပစ်အမှိုက်များ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်သည့် အချိန်တိုင်း PPEs အသုံးပြုပါ။ • စွန့်ပစ်အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် ကိုင်တွယ်ခြင်းဆိုင်ရာသင်တန်းများကို အာဏာပိုင်များထံမှ တောင်းဆိုပါ။
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • ညစ်ညမ်းသောရေ နှင့် မသန့်ရှင်းသော အစားအစာများကို စားသုံးမိခြင်း၊ မစင်၊ သွေး၊ လူ့ 	<ul style="list-style-type: none"> • အစာခြေလမ်းကြောင်းတွင် ပိုးဝင်ခြင်း၊ အရေးပြားမှိုရောဂါများဖြစ်ခြင်း • အဆုတ်နာ/တီဘီရောဂါ ဖြစ်ပွားခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • အသည်းရောင်ရောဂါ ဘီပိုးနှင့် မေးခိုင်ရောဂါ များကဲ့သို့ အဖြစ်များသော ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးများကို ကိုယ်တိုင်နှင့် မိသားစုများအတွက် ကြိုတင်ထိုးထားပါ။
---	---	---

လုပ်ဆောင်မှုများ	အကျိုးဆက်များ	လမ်းညွှန်ချက်များ
ခန္ဓာကိုယ်မှ ထွက်ရှိသည့် အရည်များ၊ တိရိစ္ဆာန်အသားများနှင့် သေဆုံး (သို့) ရောဂါပိုး ကူးစက်ထားသော ကြွက်/ရှဉ့်များကဲ့သို့သော တိရိစ္ဆာန်များနှင့် ထိတွေ့မိခြင်း		

<ul style="list-style-type: none"> • လေးလံသောပစ္စည်းများ သယ်ဆောင်ခြင်း၊ ထပ်ခါတလဲလဲ လုပ်ဆောင်နေရသော အလုပ်များ • အိတ်များနှင့် လက်တွန်းလှည်းများအား တွန်းခြင်း၊ ဆွဲခြင်း၊ ပြန်လည် အသုံးပြုနိုင်သော ကြီးမားသော အိတ်များကို သယ်ဆောင်ခြင်း စသော သဘာဝနှင့် ညီညွတ်ခြင်းမရှိသည့် ခန္ဓာကိုယ် လှုပ်ရှားမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း • လေးလံသောဝန်များကို တွန်းတင်ခြင်း နှင့် ကြီးမားသော အရာများ တင်ဆောင်ထားသော တွန်းလှည်းများကို ခရီးဝေး သယ်ဆောင်ခြင်း (သို့) လေးလံသော အိတ်များကို သယ်ဆောင်ခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • နောက်ကျောနှင့် ခန္ဓာကိုယ်အောက်ပိုင်း အလွန်တရာနာကျင်ခြင်း • ကြွက်သားနှင့် အရိုး/အကြော ဆိုင်ရာများ ထိခိုက် ပျက်စီးခြင်း • ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရရှိခြင်းများ 	<ul style="list-style-type: none"> • ဒဏ်ရာနှင့် အရေပြား နေရာများကို ရေဖြင့် ဆေးကြောခြင်း ကဲ့သို့သော ရှေးဦးသူနာပြုနည်း လမ်းများကို ချက်ချင်း အသုံးပြုပါ။ • မျက်စိအား သန့်ရှင်းသောရေဖြင့် ဖြန်းပေးပါ/ ဆေးကြောပေးပါ။ • ဖြစ်စဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးဦးထံ ချက်ချင်း သတင်းပေးပို့ပါ။ • ဆေးထိုးအပ်/ ဖန်ကွဲစ / သတ္တုပစ္စည်း တစ်ခုခုတို့ဖြင့် ထိခိုက်မိပါက ဒဏ်ရာမှသွေးထွက်ခြင်း အားသက်သာစေ၍ ထိုနေရာကို သန့်ရှင်းသောရေဖြင့် ဆေးကြောသန့်စင်ပေးသင့်သည်။ ထို့နောက် မတော်တဆမှုတုန့်ပြန်ရေး အစီအစဉ်အတိုင်း ကျန်ရှိသည်များ အားဆက်လက် ဆောင်ရွက်ပါ။
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • အရိပ်မရသည့် နေရောင်ခြည် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့မှုရှိသော နေရာတွင် အချိန်ကြာကြာ အလုပ်လုပ်ခြင်း • ဖိုမြေရှိအမှိုက်များအား မီးရှို့ ခြင်းနှင့် များပြားသော မီးခိုးငွေ့များ ထုတ်လွှတ်ခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • စိတ်ရှုပ်ထွေးခြင်း၊ ခေါင်းမူးခြင်း • ရောဂါပိုးမွှားများ၊ အင်းဆက်များ နှင့် ကြွက်/ရှဉ့်စသည့် ရှေးသွားချွန်ထက်သည့် တိရိစ္ဆာန်များနှင့် ထိတွေ့မိခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ ကိုင်တွယ်ခြင်း နှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးနေရာများတွင် သန့်ရှင်းသောရေထောက်ပံ့မှုရရှိရန် အတွက် အာဏာပိုင်များထံ တောင်းဆိုပါ။ • သန့်ရှင်းသောရေ အသုံးပြုခြင်းဖြင့် မိမိကိုယ်ကို သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ နေထိုင်ပါ။
--	---	--

လုပ်ဆောင်မှုများ	အကျိုးဆက်များ	လမ်းညွှန်ချက်များ
<ul style="list-style-type: none"> ဖုန်းမှုန့်များကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းမှုကို ဖြစ်စေခြင်း၊ မတော်တဆမီးလောင်မှုများ ဖြစ်ပွားခြင်း စွန့်ပစ်အမှိုက်များမှ စိမ့်ထွက်လာသော ညစ်ညမ်း အရည်များကြောင့် မြေပေါ်၊ မြေအောက် ရေများ ညစ်ညမ်းစေခြင်း အသက်ရှူရခက်ခဲခြင်း နှင့် နာတာရှည် ချောင်းဆိုးခြင်း၊ ကလေးငယ်များနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအပေါ် အန္တရာယ် ဖြစ်စေသည့် ကျန်းမာရေးအကျိုး သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> အားလပ်ချိန် အနားယူနိုင်ရန် အမှိုက်ပုံနှင့် ဖွဲ့မြေနေရာ များတွင် အရိပ်နေရာများ ထားရှိ ပေးရန် အာဏာပိုင်များ ထံတောင်းဆိုပါ။ နေရောင်အောက်တွင် အလုပ်လုပ်သည့်အခါတိုင်း နေရောင်ကာဦးထုပ်များ (PPE အသုံးပြုရန် မသင့်လျော်ပါက) ဝတ်ဆင်ပါ။ 	

ဇယား (၃): စွန့်ပစ်အမှိုက် ကောက်သုများတွင် အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ ကိုင်တွယ်ခြင်း၏ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာအကျိုးသက်ရောက်မှုများ

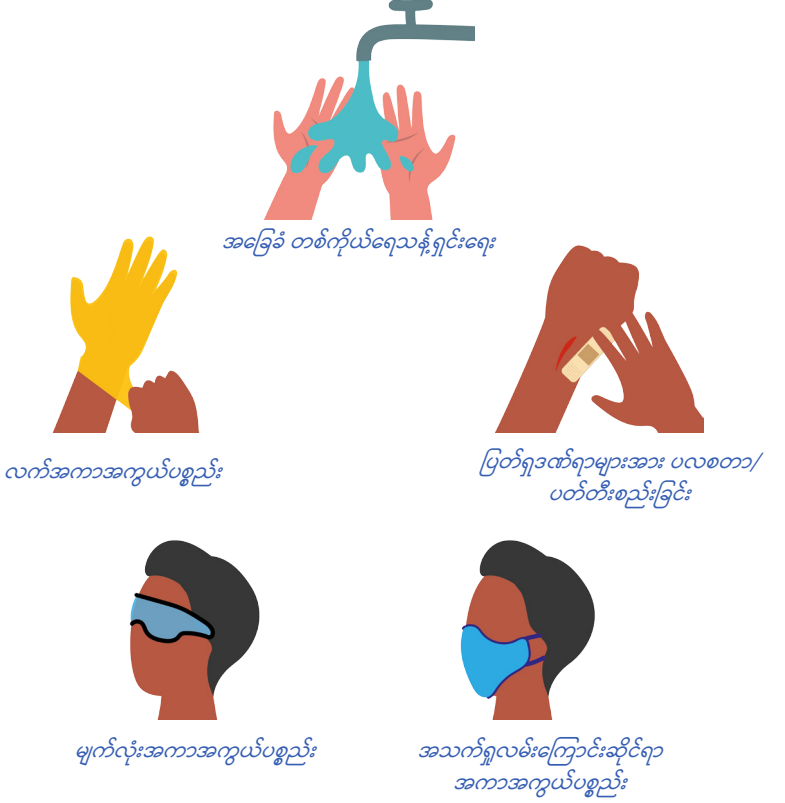
၇.၁ အောက်ဖော်ပြပါ အခြေခံတစ်ကိုယ်ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး အလေ့အကျင့်များကို လိုက်နာပါ

- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမှိုက်များ (သို့) အညစ်အကြေးများ ကိုင်တွယ်ပြီးပါက လက်ကို ဆပ်ပြာ၊ ရေတို့ဖြင့် ချက်ချင်းဆေးကြောပါ။
- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမှိုက်များ (သို့) အညစ်အကြေးများ ကိုင်တွယ်နေစဉ် မျက်နှာ၊ မျက်လုံး၊ နှာခေါင်း နှင့် ပြတ်ရှဒဏ်ရာများ အားထိမိကိုင်တွယ်ခြင်းများကို ရှောင်ကြဉ်ပါ။
- အစားမစားမီ ညစ်ပေနေသော အဝတ်အစားများကို ဖယ်ရှားပြီး စွန့်ပစ်အမှိုက်များနှင့် အညစ်အကြေး ကိုင်တွယ်ခြင်းတို့နှင့် ဝေးကွာသည့် သတ်မှတ်ထားသောနေရာတွင်သာ စားသောက်ခြင်းပြုပါ။
- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမှိုက်များ (သို့) အညစ်အကြေးများ ကိုင်တွယ်နေစဉ် ဆေးလိပ်၊ ကွမ်းယာ/ ပီကေ များစားသုံးခြင်း မပြုပါနှင့်။
- ပေါက်ပြဲ၍ ပွင့်နေသော ဒဏ်ရာများကို သန့်ရှင်းခြောက်သွေ့သော ပတ်တီးများဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားပါ။
- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမှိုက်များ (သို့) အညစ်အကြေးများ မျက်လုံးထဲသို့ဝင်ရောက်ခြင်းဖြစ်လျှင် သန့်ရှင်းသောရေဖြင့် မျက်လုံးကို ညှင်သာစွာ ဆေးကြောပါ။

- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမှိုက်များ (သို့) အညစ်အကြေးများနှင့် ပြတ်ရှဒဏ်ရာတို့ ထိတွေ့ခြင်း မရှိစေရန် ရေစိုခံလက်အိတ်များကို အသုံးပြုပါ။
- အလုပ်လုပ်နေစဉ်နှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမှိုက်များ (သို့) အညစ်အကြေးများအား ပြောင်းရွှေ့သယ်ယူရာတွင် ရာဘာဖိနပ်များ ဝတ်ဆင်ပါ။
- အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသည့် နေရာမှ ထွက်ခွာခြင်းမပြုမီ လုပ်ငန်းခွင်သုံး ရာဘာဖိနပ်နှင့် အဝတ်အထည်များကို ဖယ်ရှားပါ။

၇.၂ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေစဉ်အတွင်း သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော တစ်ကိုယ်ရည်သုံး ရောဂါကာကွယ်ရေး ဝတ်စုံ (PPEs) အသုံးပြုပါ။

ဖော်ပြပါ ဇယားတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သုများအတွက် ၎င်းတို့ ကိုင်တွယ်နေသော အမှိုက်အမျိုးအစားများ နှင့် ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သော အန္တရာယ်များပေါ်မူတည်၍ အသုံးပြုနိုင်သော PPEs ပုံစံများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ကာကွယ်နိုင်သည့်ပုံစံ/ အမျိုးအစားများ	PPE အမျိုးအစားများ
မျက်လုံးနှင့် မျက်နှာတို့အား ကာကွယ်ခြင်း	ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး မျက်မှန်များ၊ လေကာ/ရေကာ မျက်မှန်များ၊ မျက်နှာ အကာအကွယ်ပစ္စည်းများ (face shields)
ဦးခေါင်းအား ကာကွယ်ခြင်း	ဦးခေါင်းကာကွယ်နိုင်သော ဦးထုပ်အမာများ
အကြားအာရုံဆိုင်ရာ တို့အား ကာကွယ်ခြင်း	တစ်ခါသုံးနားကြပ်များ၊ ပုံသွင်းနားကြပ်များနှင့် နားအကာအကွယ် ပြုပစ္စည်းများ
အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ဆိုင်ရာအကာအကွယ်ပြုခြင်း	ဖုန်မှုန့်များကို ကာကွယ်ပေးနိုင်သော မျက်နှာဖုံးများ၊ လေသန့်စင် ပေးနိုင်သည့် အသက်ရှူကိရိယာများ
ခြေ လက်တို့အား ကာကွယ်ခြင်း	ခြေဖဝါးရိုး/ခြေထောက်၊ ခြေချောင်းနှင့် ညှိသကျဉ်းအကာအကွယ် ပစ္စည်းများ၊ ခြေချောင်းများထိခိုက်ခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင် သည့် အန္တရာယ်ကင်းဘတ်ဖိနပ်များနှင့် အသားကပ်ဘောင်းဘီများ
လက်နှင့် လက်မောင်း	တာရှည်ခံသည့် လုပ်ငန်းခွင်သုံး လက်အိတ်များ၊ ချည်လက်အိတ် များ၊ ဓာတုပစ္စည်းကာကွယ်ရေးသုံး လက်အိတ်များ နှင့် ရာဘာ လက်အိတ်များ
ရင်ခေါင်းပိုင်းဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပြုခြင်း	ဓာတုကာကွယ်ရေးသုံး ဝတ်စုံများ (CPC)၊ အပူဒဏ်ခံနိုင်သော အဝတ်အစားများ၊ အေးမြစေသော အအေးခံအင်္ကျီများ နှင့် ကိုယ်ခန္ဓာအပြည့်ဝတ်ဆင်နိုင်သော ဝတ်စုံများ
ပြတ်ကျခြင်း အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ခြင်း	ကိုယ်ခန္ဓာအပြည့်သိုင်းကြိုးများနှင့် ခါးပတ်များပါဝင်သောဝတ်စုံ (ခြေထောက်ဖြင့် ပြုတ်ကျခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန် အတွက်သာ အသုံးပြုပါ)
ကြွက်သား၊ အကြောနှင့် အရိုး များ	နောက်ကျောအား ထိန်းထားပေးနိုင်သည့် ခါးပတ်များ၊ အရိုး အဆက် များထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်းမှ ထိန်းချုပ်ပေးနိုင်သည့် ပစ္စည်းများနှင့် အခြားပြင်းထန်သော ဒဏ်ရာအမျိုးအစားများကို ကာကွယ်နိုင်ရန် ထုတ်လုပ်ထားသောပစ္စည်းကိရိယာများ
ဖော့ဂုဏ်သတ္တိ/ ရေပေါ် ပေါ်စေနိုင်ခြင်းဖြင့် အကာအကွယ်ပြုခြင်း	အသက်ကယ်ဝတ်စုံ ကဲ့သို့သော ရေပေါ်ပေါ်စေနိုင်သော ကိရိယာများ (Personal flotation devices (PFDs))

ဇယား (၄): PPE အမျိုးအစားများ

၈. ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်အခြားလုပ်ဆောင်ချက်များ

စွန့်ပစ်အမှိုက် ကောက်သူများ၏ အခြေအနေများ တိုးတက်လာစေရန်အတွက် စုပေါင်းလုပ်ဆောင်မှု များကို အဆင့်တိုင်းတွင်ပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်သည်။ အောက်ဖော်ပြပါမူဘောင်သည် စွန့်ပစ်အမှိုက် ကောက်သူများအကြား ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ နေရသည့် စိန်ခေါ်မှုဆိုင်ရာ အလားတူမူဘောင်တစ်ခုကို ကိုးကားမှုပြု၍ ပိုမိုကောင်းမွန်သော မူဘောင်တစ်ခုအဖြစ် ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်သည်။

၈.၁ တစ်ဦးချင်းအဆင့်

အောက်ဖော်ပြပါ အရာများသည် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ (သို့) အမှိုက်ကိုင်တွယ်သူများ တစ်ဦး ချင်း (သို့) အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ဆောင်ချက်များဖြစ်သည်။

- စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများမှ သင့်တော်သော တစ်ကိုယ်ရည်သုံး ရောဂါကာကွယ်ရေးဝတ်စုံ (PPEs) များကို အသုံးပြုပါ။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်များ ခွဲခြားခြင်းအတွက် အမျိုးအစားခွဲခြားသည့်ကိရိယာများကို အသုံးပြုပါ။
- မြို့တော်စည်ပင်သာယာမှု၏ စွန့်ပစ်အမှိုက်ခွဲခြားခြင်း၊ အမှိုက်ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ ပြန်လည်/ပြန်ထွင် အသုံးပြုခြင်းများနှင့် အသိပညာပေးခြင်းဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်ပါ။
- စည်ပင်သာယာရေး အာဏာပိုင်များထံ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းခွင်တွင် ကြုံတွေ့နေရသော စိန်ခေါ်မှုများကို မီးမောင်းထိုးပြပြီး အဖြေရှာရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပါ။
- လက်သန့်စင်ဆေး/ဆပ်ပြာ အသုံးပြု၍ လက်ကို သန့်ရှင်းစေခြင်းဖြင့် တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းမှုကို ထိန်းသိမ်းပါ။
- အရောင်ကုဒ်များအသုံးပြု၍ သတ်မှတ်ထားသော အမှိုက်ပုံးများဖြင့် ခွဲခြားစွန့်ပစ်စေပြီး ထိရောက် သော စွန့်ပစ်အမှိုက်ခွဲခြားခြင်းများ၊ အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်းများနှင့် ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းများ ပြုလုပ်ပါ။
- အမှိုက်ကောက်သူအဖြစ် မှတ်ပုံတင် အမည်စာရင်းပေးသွင်းထားပါ။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သည့် တရားဝင်အဖွဲ့အစည်း၊ အသင်းအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းပါ။

၈.၂ ရပ်ရွာ/အသိုင်းအဝိုင်း အဆင့်

အောက်ဖော်ပြပါတို့သည် လူနေတိုက်ခန်းများ၊ စက်ရုံ/အလုပ်ရုံများ၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့်

အဖွဲ့အစည်းများမှ စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ၏ အလုပ်တွင် အနည်းငယ် လွယ်ကူမှုဖြစ်စေရန် လုပ်ဆောင်သင့်သည်များဖြစ်သည်။

- အမှိုက်ကောက်သူများ ကြုံတွေ့နေရသော စိန်ခေါ်မှုများကို မှတ်သားရန်နှင့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ထိရောက်သော အရေးယူမှုများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အစည်းအဝေးများ ကျင်းပပေးခြင်း၊
- လူနေအိမ်များ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စက်ရုံ/အလုပ်ရုံများကဲ့သို့ အမှိုက် စုဆောင်းရေးစင်တာများတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများအတွက် ကျန်းမာရေးအန္တရာယ်ကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း။ သို့မှသာ အမှိုက်ခွဲခြားခြင်းကို ထိုအရင်းအမြစ်များမှစ၍ လုပ်ဆောင် နိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- အထူးသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိသော အမှိုက်များကို စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများထံ လွှဲပြောင်းခြင်း မပြုမီ စနစ်တကျထုတ်ပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်သူ အဖွဲ့အစည်းများအကြား အသိပညာပေးခြင်း၊
- လေးစားမှု၊ စာနာမှုပြသခြင်းဖြင့် အမှိုက်ကောက်သူများကို ၎င်းတို့၏အလုပ်တွင် လိုအပ်သော ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊
- အမှိုက်ကောက်သူများကို အသိအမှတ်ပြုပြီး ၎င်းတို့၏ လူမှုဖူလုံရေး အတွက် ဒေသန္တရ အစိုးရထံမှ ပံ့ပိုးကူညီမှု ရယူခြင်း၊
- အမှိုက်ကောက်သူများ၏ အလုပ်ကို ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိလုပ်ကိုင်နိုင်ရန်နှင့် လူအများ၏ အသိအမှတ်ပြုမှု ရရှိစေရန် လူထုလှုပ်ရှားမှုများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊
- ကလေးအမှိုက်ကောက်သူများ / အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ကလေးလုပ်သား ပြဿနာကို ပြသရန် မီဒီယာများကို ဆော်ဩစည်းရုံးခြင်း
- လမ်းဘေးနေကလေးများအတွက် ခိုလှုံနိုင်မည့် အမိုးအကာများ ထားပေးခြင်း၊
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ပုံများနှင့် ခိုလှုံနိုင်သည့်အမိုးအကာများအနီးတွင် သောက်သုံးရေနှင့် အညစ်အကြေး များစွန့်ထုတ်နိုင်သည့် အဆောက်အဦးထောက်ပံ့မှုများ ထားရှိခြင်း။

၈.၃ အဖွဲ့အစည်း/အသင်းအဖွဲ့ အဆင့်

မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့မှ အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ-

- အမှိုက်ကောက်သူများ အတွက် အမှိုက်ခွဲခြားခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲခြင်းဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်းကို ပုံမှန်ကျင်းပပြုလုပ်ခြင်း။ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်း ရေးဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုတွင် အလုပ်သမားများသည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ဆိုင်ရာ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် ဆက်စပ်နေသော ဖြစ်လာနိုင်ခြေရှိသော အန္တရာယ်များ၊ အသည်းရောင် အသားဝါ B ပိုး ဗိုင်းရပ်စ်ကာကွယ်ခြင်း၏တန်ဖိုးနှင့် တစ်ကိုယ်ရည်သုံး ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းများကို တစ်သမတ်တည်း အသုံးပြုခြင်း၏ အရေးပါမှုကို သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်သည်။
- စွန့်ပစ် အမှိုက်ကောက်သူများအား ၎င်းတို့ကောက်ယူသည့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအလိုက်

အမျိုးအစားခွဲခြားသက်မှတ်ပေးခြင်း၊ စွန့်ပစ်အမှိုက်ကိုင်တွယ်ခြင်းနှင့် တစ်ကိုယ်ရည်သုံး ရောဂါကာကွယ်ရေးဝတ်စုံ (PPE) အသုံးပြုခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် သင်တန်းများပို့ချပေးခြင်း

- တစ်ကိုယ်ရည်သုံး ရောဂါကာကွယ်ရေးဝတ်စုံ (PPE) များကိုထိရောက်စွာ အသုံးပြုခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်များအား လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းနှင့် အသိပညာပေးခြင်း
- လက်တွန်းလှည်းများနှင့် အလိုအလျောက်ရွေ့လျားမှုပြုလုပ်နိုင်သော တွန်းလှည်းများကဲ့သို့သာ စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ အမှိုက်သယ်ဆောင်ရာတွင် လွယ်ကူမှုဖြစ်စေသော ကိရိယာများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- လိုအပ်သော တစ်ကိုယ်ရည်သုံး ရောဂါကာကွယ်ရေးဝတ်စုံ (PPE) များထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊
- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ ကိုင်တွယ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များကို ပြည်သူများ သိရှိလာစေရန် အသိပညာပေး ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- အမှိုက်ကောက်သူများအတွက် ပုံမှန်ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးပေးခြင်းနှင့် ကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးခြင်း၊
- အမှိုက်ကောက်သူများ၏ အခွင့်အရေးများအတွက် အစိုးရနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံပေးခြင်း၊ ကြုံတွေ့နေရသော စိန်ခေါ်မှုများကို ဖော်ထုတ်ကာ အဖြေရှာခြင်း၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း။
- နယ်မြေတစ်ခုမှ စွန့်ပစ်အမှိုက်များ လျှော့ချရာတွင် အမှိုက်ကောက်သူများအချင်းချင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဒေသတစ်ခုမှ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ခွဲခြားမထားသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း ပမာဏကို တိုင်းတာပြီး စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းဖြင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- PPE အသုံးပြု၍ ဖွံ့ဖြိုးနေရာများ၊ အမှိုက်ပုံများနှင့် အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာ နေရာများတွင် ကွန်ပျူတာ အခြေပြုတိုက်ရိုက် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းများ စတင်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ မတော်တဆမှုများ ဖြစ်လျှင် အရေးပေါ်ကုသခြင်းများနှင့် ရှေးဦးသူနာပြု ကုသခြင်းများ ထားရှိပေးခြင်း၊
- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို စီမံဆောင်ရွက်မှုလုပ်ဆောင်နေသည့် နေရာတစ်ခုစီတွင် ရှေးဦးသူနာပြုကိရိယာအစုံကို ထားပေးထားပါ။ အမှိုက်ကောက်သူများသည် မိမိတို့၏ တည်နေရာ၊ လက်လှမ်းမီနိုင်မှုနှင့် ရှေးဦးသူနာပြုကိရိယာများ အသုံးပြုမှုတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်များအပေါ် အသိပညာရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။
- အမှိုက်ကောက်သူများအတွက် ကျန်းမာရေးအာမခံများ ပြုလုပ်ထားပေးခြင်း
- အမှိုက်စုဆောင်းခြင်း၊ ခွဲခြားခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးအမှိုက်ပုံများတွင် ပုံမှန် ပိုးမွှားထိန်းချုပ်ရေး အစီအမံများကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ကြွက်၊ ပိုးဟပ်နှင့် ခိုများ အပါအဝင် ပိုးမွှားများ နှင့် ထိတွေ့မှုမှ ကာကွယ်ခြင်းသည် ထိန်းချုပ်ရန် အရေးကြီး လိုအပ်သော ပြင်းထန်သော ကျန်းမာရေး အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းများ ဖြစ်သည်။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ၏ အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုပါ။ မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ သက်သေခံကတ်ပြားများပြုလုပ်ပေးခြင်း (IDs ကတ်များနှင့် မွေးစာရင်းများ)၊ အမျိုးအစားများခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးခြင်း/ အမှိုက်ကောက်ခြင်းလုပ်ငန်းအား အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊
- လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများ တိုးတတ်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း (စက်ပစ္စည်း/ကိရိယာများ၊

အနားယူရန်နေရာများ၊ ယူနီဖောင်းများ၊ အမှိုက်ပုံနှင့် လုပ်ငန်းခွင်နေရာရှိ မိလ္လာစနစ်ကောင်းမွန်ရေး၊ ရေကောင်းရေသန့်ရရှိရေးနှင့် လျှော်ဖွတ်ဆေးကြောသန့်စင်နိုင်ရေး အစရှိသဖြင့်)

- အမှိုက်ပုံများ (သို့) ဖိုမြေနေရာများတွင် အမျိုးအစား သီးသန့်ခွဲထုတ်ပေးသည့် နေရာများ စီစဉ်သတ်မှတ်ထားပေးခြင်း
- အရွယ်ရောက်ပြီးသူများနှင့် လူငယ်များအတွက် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ခွဲထုတ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းများ ပို့ချပေးခြင်း
- ကလေးများ (သို့) လူကြီးများအတွက် ပြန်လည်သုံးစွဲနိုင်သော ပစ္စည်းများမှ ပြန်ထွင်အသုံးပြုနိုင်သော အရာဝတ္ထုများ ပြုလုပ်ရန် အလုပ်ရုံများ စီစဉ်ပေးခြင်း (ဥပမာ အရုပ်များ)

၈.၄ မူဝါဒများ

အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ၏ လူမှုဘဝဖူလုံရေး အတွက် ပြည်နယ်နှင့်ဗဟိုအစိုးရမှ အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည့် အရာများဖြစ်သည်။

- အရင်းအမြစ်မှစ၍ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှု လျှော့ချနိုင်ရန်အတွက် အမှိုက်စွန့်ပစ်သူမှ ငွေပေးဆောင်ရသည့် စနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများအတွက် PPE များဝယ်ယူရန် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အား ထောက်ပံ့ငွေများပေးအပ်ခြင်း။
- လိုအပ်သော ဆေးဖက်ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိရန်နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှ လုပ်ငန်းတစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပေးနိုင်ရန်အတွက် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများကို ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် သီးသန့် ID ကဒ်များထုတ်ပေးခြင်း။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအား ပုံမှန်ကျန်းမာရေး စစ်ဆေးမှုများကို အခမဲ့ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- လူမှုဖူလုံရေးအစီအစဉ်အားလုံးတွင် အမှိုက်ကောက်သူများ ပါဝင်နိုင်စေရန် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအား အခမဲ့ဆေးကုသခွင့် များပေးခြင်း
- ကူးစက်လွယ်ရောဂါများဖြစ်သော အသည်းရောင်ရောဂါ A ပိုး၊ B ပိုးနှင့် မေးခိုင်ရောဂါပိုး ကာကွယ်ဆေးများထိုးခြင်းဖြင့် ညစ်ညမ်းသောအရာများနှင့် ထိတွေ့မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် အန္တရာယ်များကို သိသာစွာလျော့နည်းသွားစေပါသည်။
- စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များနှင့် ပုဂ္ဂလိက အမှိုက်စုဆောင်းသူများကို ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာချောမွေ့စေရန်အတွက် ရန်ပုံငွေများမတည်ကာ ထောက်ပံ့ ကူညီခြင်း။
- ဒေသန္တရ အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲမှုမူဝါဒများနှင့် ချိတ်ဆက်၍ အမှိုက်ကောက်သူများနှင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများကို ဖွံ့ဖြိုးပေးနိုင်သည့် အမျိုးသားဥပဒေတစ်ခု ရေးဆွဲခြင်း။

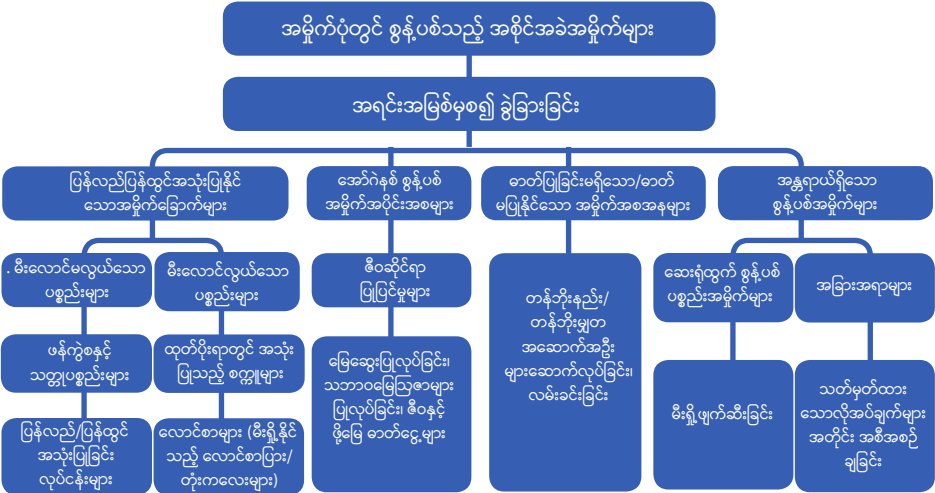
- စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ၏ အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုပါ- မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ သက်သေခံကတ်ပြားများပြုလုပ်ပေးခြင်း (IDs ကတ်များနှင့် မွေးစာရင်းများ)၊ အမျိုးအစားများခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးခြင်း/ အမှိုက်ကောက်ခြင်းလုပ်ငန်းအား အသိအမှတ်ပြုခြင်း။

၈.၅ ထိရောက်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကိုင်တွယ်ပုံကိုင်တွယ်နည်း

အန္တရာယ်ရှိသောအမှိုက်များကို စွန့်ပစ်ခြင်းသည် လူသားတို့နှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်စေသော အမှိုက်အမျိုးအစားများဖြစ်၍ ပုံမှန်အိမ်ထောင်စုများမှ ထွက်ရှိသော စွန့်ပစ်အမှိုက်များ ထက်ပိုမိုရှုပ်ထွေးသည်။ ထို့ကြောင့် တရားဝင်ရောင်းချသူများ/ ကိုင်တွယ်သူများသာ အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို စနစ်တကျ ကိုင်တွယ်၊ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ပြီး စွန့်ပစ်နိုင်ပါသည်။ အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်အမှိုက်များကို စနစ်တကျ စွန့်ပစ်ခြင်းမပြုပါက ညစ်ညမ်းမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးမှုကို လျော့ချရန် များစွာသော ပြန်လည်ကုသမှုများ လုပ်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

အချို့သော အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဥပမာ၊ မီးချောင်းများ၊ မီးသီးများ၊ ဘက်ထရီများ၊ သန့်ရှင်းရေးသုံးအရည်များ၊ ဆီသုတ်ဆေးများ၊ ပရိပိုန်းနှင့် ဗျူတိုန်းများ၊ မော်တော်ယာဉ်သုံးအရည်များနှင့် အခြားအရာများ။

တနည်းအားဖြင့် အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ဓာတု၊ အပူ၊ ဇီဝဗေဒ သို့မဟုတ် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများဖြင့် ဓာတ်သတ္တုမြှုပ်နှံမှုပြုနိုင်သည်။ ဥပမာ- မီးရှို့ခြင်း၊ ဓာတုဗေဒနည်းလမ်းအသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဓာတ်ပြု/ဓာတ်ပြယ်စေခြင်း (သို့) လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်း တို့ပါဝင်သည်။ အောက်ဖော်ပြပါဇယားကို S. Priyadarshini ၏ ဆောင်းပါး ဖြစ်သော 'Need for proper waste management in India' မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

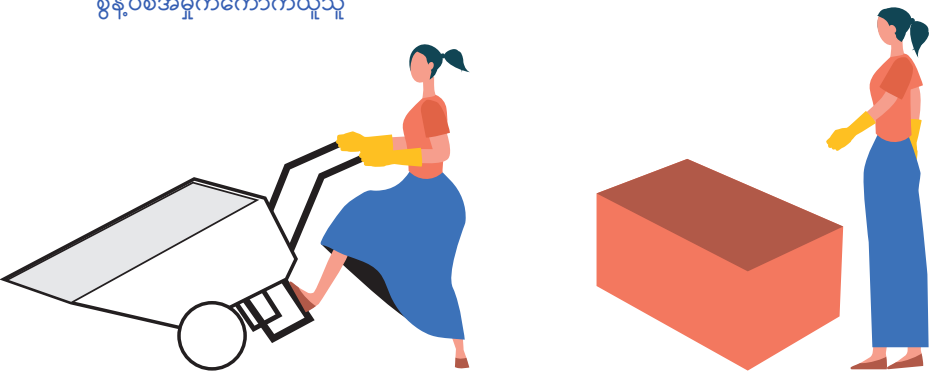
ရုပ်ပုံ (၅): စွန့်ပစ်အမှိုက် အမျိုးအစားများနှင့် အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းအဆင့်ဆင့်

လေ့ကျင့်သင်ကြား
တတ်မြောက်ထားသော
စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်ယူသူ

စွန့်ပစ်အမှိုက်များအား
သီးခြားခွဲထုတ်စွန့်ပစ်ခြင်း

မြေဆွေးများပြုလုပ်ခြင်း

ပြန်လည်/ပြန်ထွင် အသုံးပြုနိုင်သည့်
စွန့်ပစ်အမှိုက်ခြောက်များ

မြေဆွေးပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့်
စွန့်ပစ်အမှိုက်အစုံများ

ရုပ်ပုံ (၆): လေ့ကျင့်သင်ကြားတတ်မြောက်ထားသော စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်ယူသူများ ပြုလုပ်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများ

၈.၆ စွန့်ပစ်အမှိုက်များအား အရောင်များ အသုံးပြု၍ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း

- စွန့်ပစ်အမှိုက်များအား အရောင်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းကို ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၊ မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့များ၊ လူနေအိမ်ရာများတွင် နေထိုင်သူများနှင့် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူ များမှ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည်။
- လူနေအိမ်ရာများတွင် နေထိုင်သူများသည် ဤအရောင်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း နည်းလမ်းကို စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများထံ ၎င်းတို့အမှိုက်လာရောက်ယူဆောင်ချိန် များတွင် လက်ဆင့်ကမ်း ပြောပြပေးခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
- ထိုစွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် အမှိုက်များကို သီးခြားခွဲထုတ်မှုပြုလုပ်နေစဉ် ဤအရောင် ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍ ထိုခွဲထုတ်ထားသော အမှိုက်များကို ရှေ့ဆက်လုပ် ဆောင်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ပေးပို့သင့်သည်။
- အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော အရောင်သတ်မှတ်ချက်များသည် အကြံပြုချက်တစ်ခုအဖြစ်သာ ဖော်ပြပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ မတူညီသောနိုင်ငံအသီးသီးတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်များ အတွက် မတူညီ သောအရောင်ကုဒ်များကို အသုံးပြုကြသည်။ မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ နှင့် သက်ဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲ့မှ အာဏာပိုင်များသည် ထိုအရောင်ကုဒ်များကို စွန့်ပစ်စည်း အမျိုးအစားများပေါ် မူတည်၍ ခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးနိုင်ပြီး စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများကိုလည်း အလားတူ လေ့ကျင့် သင်တန်းပေးမှုများ ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည်။ ဤဖြစ်စဉ်ကို စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် အမှိုက်ပုံးများ ရရှိနိုင်မှု (သို့) ၎င်းတို့ဆောင်ရွက်နေသည့် နယ်မြေဒေသအလိုက် ရရှိနိုင်သည့် ထုတ်ပိုးမှု ပြုလုပ်နိုင်မည့်စည်းမျဉ်းများ အပေါ်မူတည်၍ မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့/ အမှိုက်ကောက်သူများမှ သင့်လျော်သလိုပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

၈.၇ စွန့်ပစ်အမှိုက်အမျိုးအစားများခွဲခြားခြင်း

- အမှိုက်စွန့်ပစ်နိုင်သည့် နေရာများ/ဖွဲ့ခြေများ/ အမှိုက်ပုံးများတွင် စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ အသုံးပြုနိုင်သော အမှိုက်အမျိုးအစားခွဲခြား နည်းလမ်းအချို့မှာ -
- လက်ဖြင့်ခွဲခြားခြင်း- သင့်လျော်သော PPEs အသုံးပြု၍ စွန့်ပစ်အမှိုက်များအား လက်အသုံးပြု၍ ခွဲခြားခြင်း
- လေအားအသုံးပြု၍ ခွဲထုတ်ခြင်း- လေးလံသော သတ္တုပစ္စည်းများနှင့် စက္ကူ၊ ပလတ်စတစ် စသည့် ပေါ့ပါးသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအား သီးခြားခွဲထုတ်ရာတွင် အသုံးပြုခြင်း
- သံလိုက်ဓာတ်အသုံးပြု၍ ခွဲထုတ်ခြင်း- အခြားစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများနှင့် ရောနှောနေသော သတ္တုနှင့်ဆက်စပ် စွန့်ပစ်အမှိုက်များအား သီးခြားခွဲထုတ်နိုင်ရန်ပြုလုပ်ထားသော ညှပ်များ (သို့) သံလိုက်ဓာတ်ပါရှိသောညှပ်များ အသုံးပြုခြင်း။ ထိုညှပ်များကို ထိခိုက်ဒဏ်ရာမရရှိဘဲ ဖန်အမှိုက်များကို ခွဲထုတ်ရန်အတွက် ထိရောက်သောကိရိယာအဖြစ်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ အသုံးပြုနိုင်သည်။

သတ်မှတ်ထားသော အရောင်ကုဒ်များ

စွန့်ပစ်အမှိုက်အမျိုးအစားများ

ဖြေရှင်းနိုင်သော နည်းလမ်းများ

	အော်ဂဲနစ်အမှိုက်များ- စားကြွင်းစားကျန်များ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စွန့်ပစ်ပစ္စည်း၊ ဥယျာဉ်ခြံထွက်အမှိုက်များ	မြေဆွေးပြုလုပ်ခြင်း၊ မြေဩဇာအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း၊ ဇီဝဓာတ်ငွေ့ထုတ်လုပ်ခြင်း
	သတ္တုစွန့်ပစ်အမှိုက်များ	ပြန်လည်/ပြန်ထွင် အသုံးပြုခြင်း
	စက္ကူစွန့်ပစ်အမှိုက်များ	ပြန်လည်/ပြန်ထွင် အသုံးပြုခြင်း
	အန္တရာယ်ရှိသော စွန့်ပစ် အမှိုက်များ- အီလက်ထရောနစ် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမှိုက်များ၊ ဓာတုပစ္စည်းများ၊ဖန်ကွဲစများ	အီလက်ထရောနစ် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း အမှိုက်များ - ပြန်လည်/ပြန်ထွင် အသုံးပြုခြင်း ဖန်ကွဲစများ- ပြန်လည်/ပြန်ထွင် အသုံးပြုခြင်း
	မိလ္လာ နှင့် ရေဆိုးရေညစ် အညစ်အကြေးများ/ဇီဝ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ၊ ဆေးထိုး အပ်များ၊ ဝှမ်းစများနှင့် သွေးများ	မီးရှို့ဖျက်စီးခြင်း
	အဆောက်အဦး ဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် ဖြိုဖျက်ခြင်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော အမှိုက်များ	လမ်းခင်းရာတွင် ပြန်လည် အသုံးပြု ခြင်း၊ တန်ဘိုးမျှတ/တန်ဘိုးနည်း အဆောက် အဦးများဆောက် လုပ်ရာတွင် ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း
	ပလတ်စတစ်စွန့်ပစ်အမှိုက်များ- PET ပုလင်းများ (တစ်ခါသုံးပလတ် စတစ်ရေသန့်ဘူးများ)၊ ထုပ်ပိုးရာ တွင် အသုံးပြုသည့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း အမှိုက်များအစရှိသဖြင့်	ပြန်လည်/ပြန်ထွင် အသုံးပြုခြင်း

ဇယား (၅): မတူညီသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း ခွဲခြားခြင်းများအတွက် အကြံပြုထားသော အရောင်ကုဒ်များ

၉. နိဂုံးချုပ်

စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်ခြင်းအလုပ်ကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမူလုပ်ငန်းတစ်ခု အဖြစ် လုပ်ကိုင်ရခြင်းသည် မရေမတွက်နိုင်သော ကျန်းမာရေးအန္တရာယ်များကြားတွင် အလုပ် လုပ်ကိုင်နေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အမှိုက်ကောက်သူများ၊ အမှိုက်သိမ်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များနှင့် အခြားသော သက်ဆိုင်သူများဘက်မှ အတူတကွ ပူးပေါင်း၍ အင်တိုက်အားတိုက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အဆိုပါအန္တရာယ်များကို လျော့ချနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများသည် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းသော လုပ်ငန်းခွင်ကို ရရှိနိုင်ခြင်းမရှိသော်လည်း ထိရောက်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေး အကျိုးသက်ရောက်မှုများဆိုင်ရာ အသိပညာပေးခြင်း၊ လွယ်ကူချောမွေ့သော မူဝါဒများ ချမှတ်ပေးခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးကူညီမှုပေးနိုင်သော အသင်းအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းပေးခြင်း များသည် အဆိုပါ အန္တရာယ်များကို လျော့ပါးသက်သာစေရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများကို ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစေရန်နှင့် ပိုမိုဂုဏ်သိက္ခာရှိသော လုပ်ငန်းခွင်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ရန် ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ၎င်းတို့ လုပ်ဆောင်နေသော အရေးပါသော လုပ်ငန်းတန်ဖိုးကို နားလည်သဘောပေါက်ရန်နှင့် ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော ညွှန်ကြားချက်များအား လိုက်နာလုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့ကြုံတွေ့နိုင်သော အန္တရာယ်များ လျော့ကျစေနိုင်သည်ကို သိရှိရန်အရေးကြီးသည်။

ထို့အပြင် နိုင်ငံအဆင့် နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အဆင့်များတွင်လည်း စွန့်ပစ်အမှိုက်ကောက်သူများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို ကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက် မူဝါဒများနှင့် စည်းမျဉ်းများကို ပြဋ္ဌာန်းပေးရန်မှာလည်း အရေးပါသည့် ကဏ္ဍတစ်ခုအနေဖြင့်ပါဝင်နေသည်။

switchasia
GRANTS PROGRAMME

Funded by the
European Union

This publication is produced by Prevent Plastics with support from the EU-funded SWITCH-Asia Programme. The content and opinions expressed herein are those of the author(s) and do not necessarily reflect the position or policy of the EU or SWITCH-Asia and no official endorsement should be inferred.

© 2022 Prevent Plastics. All rights reserved. Licensed to the European Union under conditions.

